

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

BAKANLIK MÜFETTİŞ YARDIMCILIĞI

KONU ANLATIMLI
SORU BANKASI

Soruların çözümlerine,
kitabın baskı tarihinden
sonraki güncellemelere ve
konulardaki ek formlara erişebilmek
için QR kodu okutunuz.

 PEGEM AKADEMİ

Komisyon

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BAKANLIK MÜFETTİŞ YARDIMCILIĞI
KONU ANLATIMLI SORU BANKASI**

ISBN 978-625-6140-41-7

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

2. Baskı: 2025, Ankara

Yayın-Proje: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucularımız;

Millî Eğitim Bakanlığı Bakanlık Müfettiş Yardımcılığı Konu Anlatımlı Soru Bankası yayını, MEB Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 23.09.2024 tarihinde yayımlanan “Yarışma Sınavı Duyurusu”ndaki konular kapsamında, alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından hazırlanmıştır. Yayınımızda yer alan belli başlı soruların çözümlerine, baskı tarihinden sonraki güncellemelerine ve konulardaki ek formlara erişebilmek için dış kapakta yer alan QR kodu okutunuz. Yayınımızda bulunan konu anlatımları, güncel bir yayın ileme gayesi ile özenle hazırlanmıştır. Konularda teorik çerçeve net bir şekilde çizilmiş, çözümlü ve cevaplı tarama testlerine yer verilmiştir.

Kitaba ilişkin sorularınızı, şikâyet ve önerilerinizi yayinevi@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da 0538 594 92 40 numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır. Soru ve görüşleriniz mutlaka dikkate alınacak ve en kısa sürede ilgili ekibimiz tarafından dönüş yapılacaktır. Yayınlarımızın sınavlarınızda başarı getirmesi dileklerimizle...

PEGEM Akademi

DİKKAT

Bilindiği üzere, 4/07/2018 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 477 Sayılı Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de (KHK), Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne yönelik “Bakanlar Kurulu, Başbakan” ibarelerine yönelik düzenlemeler yer aldı.

Söz konusu düzenlemeyle;

“Yürütme maddeleri

MADDE 72 – (1) Yürürlükte bulunan kanun ve kanun hükmünde kararnameler ile 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerin yürütme maddelerinde Bakanlar Kurulu ve bakanlara yapılmış olan atıflar Cumhurbaşkanına yapılmış sayılır.

Tüzükler, Bakanlar Kurulu kararları ve yönetmelikleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanun Hükmünde Kararname ile değişiklik yapılan kanunların ilgili maddeleri gereğince yürürlüğe konulmuş olan tüzükler, nizamnameler, Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikler ile diğer işlemler yürürlükten kaldırılmadıkça geçerliliğini sürdürür.” hükümlerine yer verilmiştir.

T.C. Anayasası’nın Geçici 21’inci maddesinde ise “Kanunlar ve diğer mevzuat ile Başbakanlık ve Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler, ilgili mevzuatta değişiklik yapıncaya kadar Cumhurbaşkanlığı tarafından kullanılır” hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan yayını, Millî Eğitim Bakanlığı Bakanlık Müfettiş Yardımcılığı Konu Anlatımlı Soru Bankası’na yönelik yer verilen konular <http://www.mevzuat.gov.tr/> internet adresinden güncel olduğu düşünülerek aynısına yer verilmiştir. Ancak, bazı mevzuatlarda “Bakanlar Kurulu, Başbakan ve bakanlık isimleri” gibi ibarelerin güncellenmediği görülmüştür.

Okuyucularımızın, kitapta yer alan bazı mevzuatlarda ve çıkmış sorularda “Bakanlar Kurulu, Başbakan ve bakanlık isimleri” gibi ibarelerin yer alması halinde yukarıdaki kanun hükmünün göz önüne alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

İÇİNDEKİLER

GENEL MEVZUAT

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	1
İdare Hukuku (Genel Esaslar, İdari Yargı, Türkiye'nin Yönetim Yapısı)	49
657 sayılı Devlet Memurları Kanunu	89
5442 sayılı İl İdaresi Kanunu	135
5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun	149

MEB MEVZUATI

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri	155
1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu	167
222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu	182
5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu	194
573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	206
Bakanlığın Eğitim-Öğretim, Yönetim ve Döner Sermaye İle ilgili Yönetmelikleri	
MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği	212
MEB Eğitim ve Öğretim Çalışmalarının Planlı Yürütülmesine İlişkin Yönerge	294
MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği	298
MEB Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği	339
MEB'e Bağlı Resmî Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği ..	348
MEB Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği	367
Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği	381
MEB Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği	407
Okul Servis Araçları Yönetmeliği	417
MEB Okul-Aile Birliği Yönetmeliği	426
MEB Eğitim Kurulları ve Zümreleri Yönergesi	437
MEB Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi	453
Millî Eğitim Bakanlığı Yazılı ve Uygulamalı Sınavlar Yönergesi	461
Taşınır Mal Yönetmeliği	466
MEB Kurum Tanıtım Yönetmeliği	483
MEB Okul Kütüphaneleri Yönetmeliği	490

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik	495
MEB Döner Sermaye İşletmelerinde Üretimi Teşvik Primi Dağıtımı, Parça Başı Üretim, Atölye ve Tesislerin Özel Sektörle İşbirliği Yapılarak İşletilmesi Hakkında Yönetmelik	504
Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği	510

MALİ VE ADLİ MEVZUAT

3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu ...	620
4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ..	628
2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu	638
4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu	658
4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ..	675
5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	685

DİĞER KONULAR

İstatistik	727
Ölçme ve Değerlendirme	735
Genel Kültür	779
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	825

I. 1982 ANAYASASI'NIN GENEL ÖZELLİKLERİ

1982 Anayasası, 1961 Anayasası gibi başlangıç metni ile başlar. 177 madde, 21 geçici madde ve 7 kısımdan oluşur.

- ✓ Genel esaslar, temel hak ve hürriyetler, Cumhuriyetin temel organları, mali ve ekonomik hükümler, çeşitli hükümler, geçici hükümler ve son hükümlerden oluşur.
- ✓ Başlangıç metni ve hükümler anayasa dahilidir; ancak **madde kenar başlıkları** anayasa metnine dahil değildir.
- ✓ Anayasanın 4. maddesine göre, ilk üç madde değiştirilemez ve değiştirilmesi dahi teklif edilemez.

1982 Anayasası Başlangıç İlkeleri

- ▶ Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık
- ▶ Atatürk milliyetçiliği
- ▶ Atatürk medeniyetçiliği
- ▶ Çağdaş medeniyetlere ulaşma azmi
- ▶ Millî egemenlik
- ▶ Millî menfaatlerin üstünlüğü
- ▶ Anayasanın ve hukukun üstünlüğü
- ▶ Hürriyetçi demokrasi
- ▶ Kuvvetler ayrılığı
- ▶ Yurtta sulh, cihanda sulh ilkesi
- ▶ Türk varlığının devleti ve ülkesiyle bölünmezliği
- ▶ Laiklik ilkesi ve kutsal din duygularının devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı
- ▶ Her Türk vatandaşının temel hak ve hürriyetlerden yararlanacağı

II. 1982 Anayasası'nın Genel Esasları

Madde 1. Devletin şekli: "Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir."

- ✓ Devletin yönetim şeklini ifade eder.
- ✓ Egemenliğin bir kişiye veya zümreye değil, toplumun tümüne ait olduğu bir devleti ifade eder.

Madde 2. Cumhuriyetin temel nitelikleri sayılmıştır: "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde *insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.*"

a. İnsan Haklarına Saygılı Devlet

- ✓ 1961 Anayasası'nda **insan haklarına dayanan devlet ibaresi kullanılırken, 1982 Anayasası'nda insan haklarına saygılı devlet ifadesi kullanılmıştır.**

b. Atatürk Milliyetçiliğine Bağlı Devlet

- ✓ Milliyetçilik ilkesi 1924 Anayasası'nda 1937 yılında yapılan değişiklikle **ilk kez** yer almıştır.

- ✓ **1961 Anayasası** milliyetçilik yerine millî devlet ifadesini kullanmıştır. 1982 Anayasası'nda da Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin Türk olduğu belirterek **subjektif millet** anlayışı benimsenmiştir.
- ✓ Atatürk milliyetçiliği, "İrk, din, dil ayrımı yapılmaksızın, Türk vatan ve milletinin bölünmez bir bütün olduğu, Türk devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkesin Türk sayılması gerektiği temel fikrine dayanır.

c. Laik Devlet

- ✓ Laiklik kavramı **din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasının yanında din hürriyetini de kapsamaktadır.**

Din ve devlet işlerinin bir ülkede ayrı sayılabilesinin şartları şunlardır:

- ✓ Resmî bir devlet dininin bulunmaması
- ✓ Devletin, bütün dinlerin mensuplarına eşit davranması,
- ✓ Din hizmetlerinin bir kamu hizmeti olarak görülmesi,
- ✓ Din kurumları ile devlet kurumlarının ayrılmış olması,
- ✓ Devlet yönetiminin din kurallarından etkilenmemesi.

P
E
G
E
M
A
K
A
D
E
M
İ

İnanç ve vicdan hürriyeti: Herkesin dilediği inanç ve kanaate sahip olmasıdır. Mutlak, sınırsız bir hürriyettir.

İbadet hürriyeti: Kişilerin inandıkları dinin ibadet, ayin ve törenlerini serbestçe yerine getirebilmesidir. İbadet hürriyetinin kötüye kullanılması yasaktır. Mutlak değil nispidir.

- ✓ Laiklik ilkesi 1924 Anayasası'nda 1937 değişikliği ile ilk kez Anayasada yer almıştır.

1924 Anayasası'nda **1928'de yapılan değişiklikler şöyledir:**

- ✓ Devletin dininin **İslam olduğu ifadesi anayasadan çıkarılmıştır** (Laikliğin ilk adımıdır).
- ✓ And metninde yer alan **vallahi kelimesi çıkarılmıştır.**
- ✓ Meclisin yetkileri arasında sayılan şeri hükümleri uygulama kuralı kaldırılmıştır.
- ✓ Ayrıca 1937 yılında yapılan değişiklikle de laiklik ilkesi anayasada yer almıştır.

d. Demokratik Devlet

Demokratik bir rejimin unsurları şunlardır:

- ✓ Siyasal makamların serbest seçimlerle belirlenmesi
- ✓ Seçimlere birden fazla siyasal partinin katılabilmesi
- ✓ Temel hak ve hürriyetlerin tanınmış olması

Serbest seçimler

- ✓ Seçmenlerin hiçbir baskı ve zorlamaya maruz kalmaksızın seçimlere katılabilmeleridir.
- ✓ 1982 Anayasası'nın 1987 değişikliği ile serbest oya bizzat anayasa ile sınırlama getirilmiş ve oy kullanmak yükümlülük hâlini almıştır.

Genel oy

- ✓ Vatandaşların ırk, cinsiyet, servet, eğitim durumu, vergi ödeme gibi sınırlamalara tabi olmaksızın oy kullanma hakkına sahip olmasıdır. 1876 Kanunuesasi döneminde servet sahibi olmak, 1908 II. Meşrutiyet Dönemi'nde vergi ödemek oy kullanma hakkına sahip olmak için şart koşulmuştur. 1923 yılında yapılan değişiklikle bu şartlar kaldırılarak erkekler için genel oy prensibi benimsenmiştir; ancak tam anlamıyla genel oy ilkesinin benimsenmesi **1934'te yapılan** değişiklikle kadınlara oy hakkı tanınması sonucu tamamlanmıştır.

Eşit oy

- ✓ Her seçmenin yalnızca bir oy kullanma hakkına sahip olmasıdır.

Gizli oy - açık sayım ve döküm

- ✓ Gizli oy prensibi ilk kez **1876 Kanunuesasi'de benimsenmiştir**. 1921 ve 1924 anayasaları gizli oy açık sayım ve döküm ilkelerine yer vermemiştir. Bu ilkeler ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir kural hâlini almıştır.
- ✓ Gizli oy ve açık sayım ilkesinin hukukumuzda girmesi ise ilk kez 1950 yılında milletvekili seçim kanununda yapılan değişiklikle olmuştur.
- ✓ Cumhuriyet döneminde gizli oy ve açık sayım döküm esası 1950 yılında yapılan seçimlerde ilk kez uygulanmıştır.

Tek dereceli seçim

- ✓ Tek dereceli seçim, seçmenlerin temsilcilerini doğrudan doğruya belirlemesine olanak sağlayan bir seçim sistemidir. İki dereceli seçimde ise seçmenler önce ikinci seçmen adı verilen bir grup seçmeni seçerler. Temsilciler daha sonra bu ikinci seçmenler tarafından seçilir. Türkiye'de tek dereceli seçim ilk kez 1946'da yapılmıştır. 1946'dan önce iki dereceli bir seçim sistemi uygulanıyordu. Tek dereceli seçim ilkesi ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir kural hâlini almıştır.

Seçimlerin yargısal denetimi

1982 Anayasası'nda seçimlerin yargı organlarının denetiminde yapılacağı da düzenlenmiştir. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma, seçim süresince ve seçimden sonra seçimle ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve **TBMM üyelerinin seçim tutanaklarını kabul etme görevi** Yüksek Seçim Kurulundur. Seçim işleri, seçim kurullarınca yürütülür. Seçimden önce ancak adayın tutanağı kesinleştikten sonra seçilmeye engel durum ortaya çıkarsa tutanak Yüksek Seçim Kurulunca iptal edilir.

Yüksek Seçim Kurulu ilk kez 1950'de kurulmuştur. Bu nedenle yargı yönetim ve denetiminde yapılan ilk seçimler 1950 seçimleridir. Yüksek Seçim Kurulu ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir organ hâlini almıştır.

Not

e. Sosyal Devlet

- ✓ Sosyal devlet ilkesine **ilk kez 1961 Anayasası'nda** yer verilmiştir. Bu ilke 1982 Anayasası'nda da yer almıştır. Sosyal devlet "sosyal adalet ve sosyal güvenliği sağlamak ve herkes için insan haysiyetine yaraşır asgari bir hayat düzeyini gerçekleştirmekle yükümlü olan, bu amaçla da gerekli mali ve ekonomik tedbirleri alan devlettir".

1982 Anayasası'na göre sosyal devletin amaçları şunlardır:

- ▶ Sosyal güvenlik, sağlıklı bir çevre ve konutu sağlanmak
- ▶ Asgari bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret tarifeleri belirlemek
- ▶ Ekonomik büyüme ve kalkınmayı sağlamak
- ▶ Millî geliri adaletli dağıtmak ve yoksullukla mücadele etmek
- ▶ Eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak
- ▶ Sosyal denge ve sosyal barışı sağlamak
- ▶ İstihdam olanaklarını arttırarak işsizliği önlemek

Sosyal devletin hukuki araçları**1. Vergi Adaleti**

- ✓ Vergi Adaleti, vergi oranlarının çalışanların mali güçlerinin dikkate alınarak belirlenmesini ifade eder. Yüksek gelir tabakasındakilerden yüksek oranda, düşük gelir tabakasındakilerden düşük oranda vergi alınarak gelir eşitsizliğini giderilmesi, sosyal devlet ilkesinin bir gereğidir.

2. Kamulaştırma ve Devletleştirme

- ✓ Kamu yararının gerektirdiği durumlarda, özel mülkiyette bulunan taşınmazların bir kısmı veya tamamı kanunda gösterilen esas ve usullere göre devlet veya kamu tüzel kişileri tarafından kamulaştırılabilir. Sosyal amaçla gerçekleştirilen kamulaştırma ve devletleştirme, sosyal devletin bir yöntemi olarak kabul edilir.

3. Planlama

- ✓ Devletin sosyal ve ekonomik hayata müdahale etmesini öngören sosyal devlet anlayışına göre bu müdahalenin sistemli, tutarlı ve bilimsel bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla "planlama" yapılmalıdır.

4. Sosyal haklar

- ✓ Sosyal adaleti sağlamaya, sosyal eşitsizliği azaltmaya, toplum içinde ekonomik bakımdan zayıf olanları korumaya yönelik haklara "sosyal haklar" denir.

f. Hukuk Devleti

Hukuk devleti **ilk kez 1961 Anayasası'nda** yer almış, 1982 Anayasası'nda da düzenlenmiştir.

3. DAVANIN AÇILMASI

Dilekçenin mahkeme tarafından esas defterine kaydedilmesi ile birlikte dava açılmış sayılır. Ancak mahkeme harcın yatırılmadığını tespit eder ise 30+30 gün süre tanır. Aksi halde harç yatırılmamış ise davanın hiç açılmamış olduğuna karar verir.

4. DAVANIN TEKEMMÜL ETMESİ

Dava dilekçesinin mahkemeye verilmesi ile birlikte başlayan sürecin ardından karşılıklı savunma dilekçeleri verilir. Düplik ve replik dilekçelerinin verilmesinin ardından dava tekemmül etmiştir. Ve tekemmül eden davalar en geç 6 ay içinde karara bağlanır.

İVEDİ YARGILAMA USULÜ

İYUK'da belirtilen özel bir yargılama usulüdür. İvedi yargılama usulü aşağıda sayılan işlemlerden doğan uyuşmazlıklar hakkında uygulanır:

- İhaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemleri.
- Acele kamulaştırma işlemleri.
- Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları.
- Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca yapılan satış, tahsis ve kiralama işlemleri.
- ÇED raporları
- Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun uyarınca alınan Cumhurbaşkanlığı kararları

ÖZEL SÜRELER;

- Dava açma süresi: 30 gün
- Temyiz süresi: 15 gün

NOT

İvedi yargılama usulünde idareye başvuru şartı aranmaz.

NOT

İvedi yargılamaya ilişkin konularda yürütmenin durdurulması kararına karşı itiraza gidilemez.

ORTAK SINAVLARA YÖNELİK YARGILAMA USULÜ

MEB'İN VE ÖSYM'İN yaptığı sınavlara yönelik olarak uygulanan yine özel bir yargılama usulüdür.

ÖZEL SÜRELER;

- Dava açma süresi: 10 gün
- Temyiz süresi: 5 gün

NOT

Ortak sınavlara yönelik idareye başvuru şartı aranmaz.

NOT

Ortak sınavlara ilişkin konularda yürütmenin durdurulması kararına karşı itiraza gidilemez.

NOT

Ortak sınavlara yönelik olarak verilecek iptal kararı sınav girenlerin lehine olacak şekilde uygulanır.

İDARİ YARGILAMADA KANUN YOLLARI

A. OLAĞAN KANUN YOLLARI:

Kesinleşmemiş mahkeme kararlarına karşı başvuru kanun yollarıdır. İstinaf kanun yolu ve temyiz kanun yolu olarak ikiye ayrılır.

1. İSTİNAF:

İlk derece mahkemelerinin kararlarına karşı Bölge İdare Mahkemelerine 30 gün içinde istinaf incelemesi için başvuru yapılır.

2. TEMYİZ:

Danıştay'a 30 gün içinde yapılan inceleme başvurusudur.

Temyiz incelemesinde verilecek kararlar:

ONAMA:

- Verilen karar hukuka uygun ise kararı onar

A

**P
E
G
E
M**

**A
K
A
D
E
M
İ**

OKUL YÖNETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme-Değerlendirmede Temel Kavramlar:

- Eğitim, açık bir sistemdir. Eğitim sistemini açık bir hale getiren ise eğitimin dönütü olan ölçme-değerlendirmedir.
- Ölçme-değerlendirme, eğitim sistemine üç noktada etki eder:

Girdilerde: Tanıma-yerleştirmede (Ön bilgi ve hazırlanışu belirlemede),

Süreçte: İzleme-biçimlendirmede (Öğrenme eksikliklerini belirlemede, eksiklikleri tamamlamada ve ek çalışmalar yapmada) ve

Sonuçta: Değer biçimde (hedefe ulaşılma düzeyini notlandırmada) kullanılır.

Eğitim sisteminde Ölçme ve değerlendirme ile elde edilen verilerden hangi alanlarda yararlanır?

Bu bağlamda ölçme-değerlendirmeden;

- Tanıma,
- Seçme,
- Yönelme,
- Yerleştirme,
- İzleme,
- Düzey belirleme,
- Dönüt alma,
- Program değerlendirme,
- İhtiyaç saptama,
- Rehberlik ve
- Yönlendirme amacıyla yararlanılmaktadır.

Ölçme ve değerlendirme eğitim-öğretim sürecinde “DÖNÜT” işlevi görür.

Ölçme-değerlendirme;

- Öğrenciye dönüt verir.

Örneğin; 100 puanlık bir sınavda öğrenci sınavdan 60 puan aldığına “Demek ki 40 puanlık eksiklik var.” diyebilir ve hangi konularda eksikliği olduğunu belirleyebilir.

- Öğretmene dönüt verir.

Örneğin; ders içeriği, öğretim biçimi, öğrenme ortamı ile ilgili ve öğretmenin strateji/yöntem/teknik dayalı öğretim beceriler becerilerine ilişkin dönüt verir.

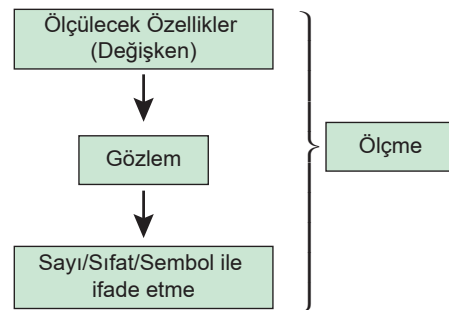
- Öğretim programının etkisine yönelik dönüt verir.

Örneğin; eğitim programına ilişkin “Ne kadar öğreticidir?”, “Amaç, kazanım, sonuç ve standartlara ulaştırımda ne kadar etkilidir? Sorularına cevap verir.

ÖLÇME NEDİR?

- Gözlemdir.
- Bireysel farkları belirlemek için yapılır.
- Gözlem sonuçları; sayı, sıfat ya da sembollerle yapılabilir.
- Niteliklerin nicelleştirilmesini esas alır ancak sonucu nitel olan ölçmeler de vardır.
- Bir araç yardımıyla ve araçsız olarak yapılabilir.
- Yargı içermez, ölçüt içermez.
- Ölçmede net bir karar ifadesi yoktur.
- “Geçti/Kaldı” kararı verilmez.

A
P
E
G
E
M
A
K
A
D
E
M
İ

Fark kavramı ölçme için temeldir. Çünkü ölçme farktan doğmuştur. Ölçmenin yapılış gerekçesini aynı varlıkların farklı derecelerde özelliklere sahip olmasıyla açıklayabiliriz.

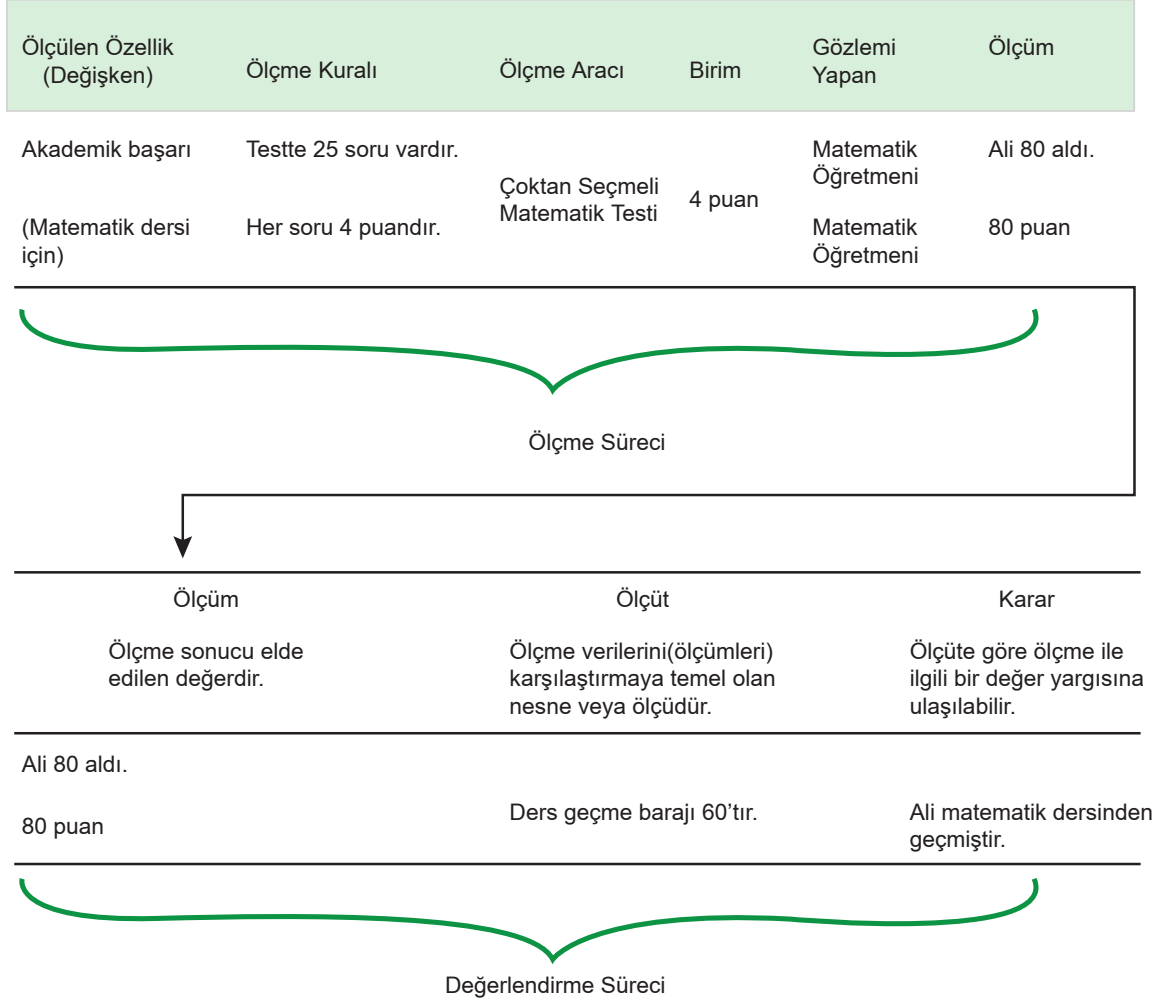
Ölçme sırasında yapılan gözlemlerde bu farklılıklar aşağıdaki işlemlerle belirlenir:

- Miktarla dönüştürme,
- Puanlama,
- Sayma,
- Sıralama, dereceleme
- Niteleme,
- Adlandırma,
- Gruplama, kategorilendirme

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme süreci aşağıdaki gibi tablolandırılabilir.

Ölçme ve değerlendirmenin karşılaştırılması

Karşılaştırma başlığı	Ölçme	Değerlendirme
Süreç	Gözlem	Yorum ve karar verme
İşlem	Miktar belirleme	Miktarın belli ölçütlere uygunluğunu karara bağlama
Sonuç	Sayı yada sembol	Karar
Yapılış zamanı	Değerlendirmeden önce	Değerlendirmeden sonra
İşlem özelliği	Karar yada yorum olmadığı için objektif	Yorum ve karar olduğu için subjektif olabilir.

Öğretmenin Sınıf İçi Performansının Gözlenmesi

Yapılandırılmış gözlem de örneğin sınıf içi öğretmen performansı gözlenecekse; eğitim öğretim sürecine ilişkin bütüncül bir yaklaşımla kelimesi kelimesine alınan notlar, ses veya görüntü kaydı ve izlenimlerin kaydedilmesi şeklinde yapılabilir. Buna “geniş açılı gözlem” denir. Ancak gözlem önceden belirlenmiş belli davranış, kesit ya da kısımların gözlenmesi şekilde de olabilir. Buna da “mikro gözlem” denir. Mikro gözlemlerde veriler sıklık sayımları (çeteleme ölçeği), kontrol listeleri, dereceleme ölçekleri veya gözlenenlerin resimsel ve grafiksel anlatımı olan diyagram gibi araçlarla yapılabilir (Gümüşeli, 2014).

Gözlem ile performans hakkında veri toplamada en çok edilmesi gereken durum nesnelliktir. Bu bakımdan verilerin yargısal olmaktan çok tanısal ve olgusal olarak kaydedilmesinde yarar vardır. Özellikle yapılandırılmamış anekdot kaydına dayalı gözlemlerde tanısal ve olgusal veri kaydı önemlidir. Örneğin “öğretmen soru sormada uzman” şeklindeki bir veri kaydı yargısaldır. Bu kayıt “öğretmen derste Bloom taksonomisinin her düzeyini kullanarak 10 soru sordu” şeklinde olursa tanısal ve olgusal bir veri kaydı olur (Gümüşeli, 2014)

Görüşme / Mülakat:

- Belirli bir amaç için ve sözel iletişim kurularak yapılan veri toplama işlemleridir.
- Yapılandırılmış, yapılandırılmamış ya da yarı yapılandırılmış olarak uygulanabilir.
- Bireysel/grupla kullanıma uygundur.
- Bireylerin kendi beyanlarına dayalı olduklarından duyuşsal özelliklerin değerlendirilmesinde de etkilidir.
- Etkili olabilmesi için;
  - Kapsamın iyi belirlenmesi ve yapılandırılması,
  - Görüşmenin kayıt altına alınması gerekmektedir.
  - Soruların açık, anlaşılır ve net olması sağlanmalıdır.
  - Tek bir görüşme sonucuna dayanarak genel bir değerlendirmeye varılmamalıdır.

Öz Değerlendirme Formları:

- Bireylerin kendi ortaya koyduğu ürünler ve performanslar hakkında yargıda bulunma, değerlendirme yapma ve öğrenme sonuçlarını daha iyiye taşıma adına güçlü ve zayıf yönlerini kendilerinin belirlemesidir.
- Temel amaç; bireyi performans değerlendirme sürecine katmak ve ona sorumluluk vermektir.

• Yararları;

- Bireyin kendi güçlü ve zayıf yönlerini görmesini sağladığından öğrenme isteğini artırır.
- Öğrenmeyi, gelişmeyi, yansıtıcı düşünmeyi, öz düzenlemeyi sağlayan veri sağlar
- Bireye üst bilişsel katkı sağlar (Üst bilişsel farkındalık kazandır).
- Öze dönük zekayı geliştirir.
- Öz değerlendirme formlarının yapısı kontrol listeleri, çeteleme (sıklık sayma), dereceli ölçek ve dereceli puanlama ölçekleri şeklinde düzenlenebilir.
- Birey özdeğerlendirme subjektif olabilir.

Öğretmen Performans Değerlendirmesinde Birbirini Değerlendirme Formları

Öğrenci Performansın Değerlendirilmesinde Akran Değerlendirme Formları

- Ortak/Birbirinden bağımsız çalışmalarda birlerinin birbirilerini değerlendirmesine dayanır. Odak noktasında nesnellik ve eleştirel bakış olmalıdır. Ön yargılardan arının olmalıdır.
- Yararları:
  - Değerlendirilenlerin değerlendirme sürecine katılmasını,
  - Başkalarının performansının farkına varılmasını,
  - Birbirini değerlendirirken eleştirel düşünme ve tarafsız değerlendirme becerisi geliştirilmesini,
  - Bireyler arasındaki değişik grup dinamiklerinin ve duyguların belirlenmesini/fark edilmesini,
  - Değerlendirme sürecinde değerlendirme yapan ile empati kurulmasını ve
  - Sosyal zekânın geliştirmesini sağlar.

Veri Analizi

Öğrencilerin ilerlemesinin izlenmesi, programın izlenmesi, öğretmen performanslarının izlenmesi veya okul gelişim planındaki hedeflerle ilgili performans göstergeleri ile veriler uygun bir biçimde analiz edilmeli, ilgililere sunulmalı ve kullanılmalıdır.